

da »den emanciperede Dame« viste sig som en lille fin, nervøs Skikkelse med et næsten barnligt Smil. Nogle Maaneder efter Tilbagetoget blev hun ansat som Telegrafist ved Stationen i Helsingør og var der, indtil hun blev Bestyrer af Stationen i Nysted.

Henimod Julen tog Mathilde Fibiger altid til København, enten hun var i Nysted, Aarhus eller Helsingør. At se København ved Juletid var for hende en af Aarets Glæder. De pyntede Vinduer, især de tarveligste, hvor man kun havde Raad til en lille Grankvist og et Par Lys; rørte hende; de mange Mennesker med glade Ansigter, der hastede af Sted med deres Juelindkøb, og Torvene fyldt med de duftende Graner, alt dette hørte med til hendes festlige Stemning. Juleaften kunde man træffe hende i Arbejde paa Telegrafstationen. Selv om det var hendes Fri-Aften, tog hun gerne den Aften Tur for en eller anden af Telegrafisterne, der havde Familie og Børn. Hun syntes, han burde have den Glæde at være i sit Hjem.

Selv satte hun megen Pris paa sit Hjem. Dette har hun udtrykt i et lille Digt, der blev optaget i Tidsskriftet »For Ide og Virkelighed«. Det var ikke alle og enhver, hun indbød til Besøg hos sig, maaske det var fordi hendes Hjem i høj Grad var Udtryk for hendes Personlighed. I Helsingør bebødte hun et stort Kvistværrelse, der vendte ud til Søen. Et Dæppebrogsflag stod i det ene Hjørne, Sengen var dækket med et rødt og hvidt Klæde, og fra hendes Plads ved Skrivebordet kunde man gennem et Vindue med røde og hvide Gardiner kun se Søen og den svenske Kyst.

De Bøger og Billeder, hun holdt af, havde altid en fremtrædende Plads, og Vennernes Portrætter bar ofte en lille Krans eller Kvist.

Hendes Trofasthed mod Venner gav undertiden Anledning til Kri-

tik over hendes Optræden. Hvis der, hvor hun var til Stede, taltes mindre godt om en af hendes Venner, og det drejede sig om noget, hun ikke var inde i, og som hun derfor ikke kunde forsvare, saa rejste hun sig straks, selv om man sad til Bords, og sagde Farvel. Men Vennerne var ogsaa trofaste mod hende. Paa Juledag fik hun Brev fra gamle Venner: Orla Lehman, Minister Fenger o. a., og uden nogen Indiskretion fra hendes Side havde jeg Følelsen af, at hun gennem disse Breve levede med i de Arbejder og Interesser, der optog Brevskriverne, og at hun gennem denne Korrespondance holdt sig skadesløs for det selskabelige Samkvem, som Tidens Fordomme havde stillet hende udenfor. En Jul var Fenger stærkt optagen af Regeringsforholdene, og hun ventede intet Brev, men skønt hun blev glad, fordi det ikke udeblev, følte det dog paa hende, at han delte sine alvorlige Arbejds-Tanker med hende.

Om det Uvejr, der drog hen over hende, efter at hun havde skrevet »Brevene«, talte hun aldrig til mig. Hun nævnede aldrig de Mennesker, der dengang havde krydset hendes Vej, misforstaaet hende, krænket hende eller forladt hende. Hun var sandhedskærlig, og jeg forstod hendes Taushed saaledes, at hun hellere vilde tie end dømme, og da jeg aldrig spurgte, men kun tog, hvad hun gav mig, havde jeg den Glæde, at hun følte sig fri og gerne kom til mig. Den sidste Gang hun var paa Besøg i København, gik vi i Mørkningen op og ned ad Gulvet og passerede, og hun betroede mig da, at hun i lange Tider ikke holdt af Mennesker og helst vilde være fri for dem; men hun var glad og taknemmelig over, at hun nu igen følte Tillid og Kærlighed til Mennesker. Det var vor sidste Samtale inden hendes Død.

December 1914. *Charlotte Klein.*

De franske socialdemokratiske Kvinder og Krigen.

—o—

Da der fra visse neutrale Lande er blevet spurgt, hvorledes de socialdemokratiske Kvinder i Frankrig stiller sig til Krigen, har Kvindebladet »La Francaise« bragt følgende Brev fra Marie Bonneval, Formand for Stemmeretsudvalget af Franske Kvinders Nationalraad og en fremragende Personlighed indenfor det socialdemokratiske Parti, til den amerikanske Præst Miss Anna Shaw, Formand for Stemmeretsudvalget af Det internationale Kvinderaad, som Svar paa en Appel, denne sidste har rettet til Kvinderne om en Fællesoptræden til Fordel for Freden.

„Kære, højtærede Præsident!

Jeg har forelagt vort Udvalg og vort Nationalraad det Brev, som De, tilskyndet af en saa smuk Følelse, har sendt mig i Anledning af Krigen. Det skriver sig jo fra de første Dage efter Krigserklæringen, dengang De endnu ikke vidste tilstrækkelig til helt at kunne afgøre, fra hvilken Side Angrebet begyndte. De ved det nu af Beretningerne fra de Delegerede, som har overbragt Republikens Præsident de officielle Aktstykker, som viser, hvor Ansvaret ligger.

Det er bevist, at Belgien i Tillid til de Traktater, som sikrede dets Neutralitet, ikke tænkte paa at føre Krig,

at Frankrig og England lige til det sidste Øjeblik har forsøgt at undgaa Krigen,

at vor Regering heri har handlet i Overensstemmelse med Nationens Ønske, det som flere Gange er blevet udtrykt i Ord af vore mest fremragende Fredsvenner, af hvilken én med sit Liv har maattet betale den sidste An-